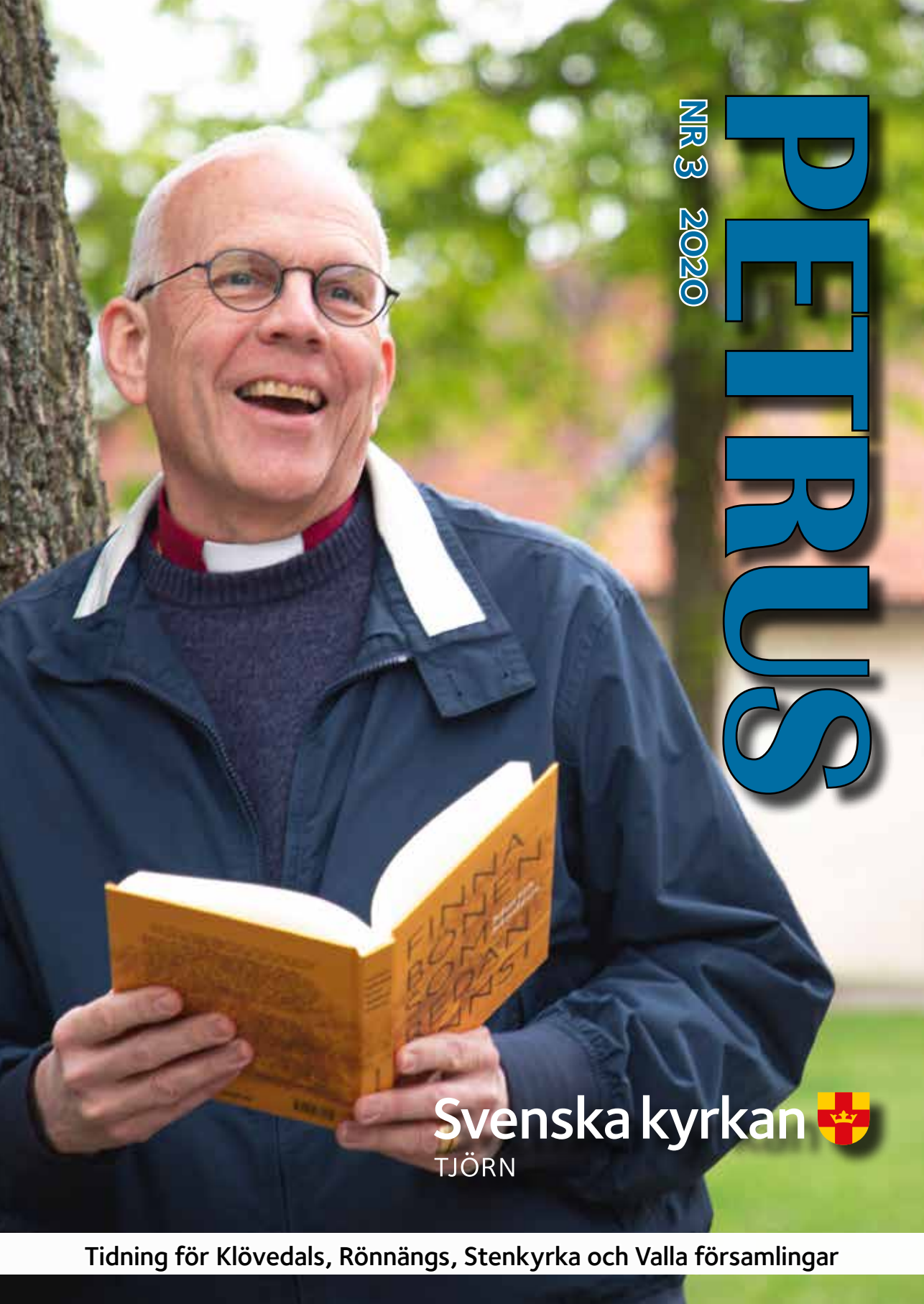

NR 3 2020

PETRUS

Svenska kyrkan
TJÖRN

Tidning för Klövedals, Rönnängs, Stenkyrka och Valla församlingar

...å andra sidan...

I detta nummer får du bönesvar. I alla fall om du någon gång ställt dig frågan hur man egentligen ska be. Biskop Martin Modéus har skrivit en bok i ämnet (*Finna bönen som redan finns*) och några kollegor ger också sitt svar på hur de ber. Det är inte alltid som man tror. Finns inga regler, om nu någon trodde det. Läs mer på sid 6 och framåt.

Vi har tagit emot ett nytt bårtäcke, du kan läsa mer om textilkonstnär Birgitta Nordströms arbete på sidan 12 och framåt. Ett vackert arbete till Ceremonilokalen vid Stenkyrka kyrka. Bårtäcken för tankarna till döden och begravning. Och en hel del av innehållet i detta nummer är allvarligt och tungt. Men viktigt. Kanske har vi också tänkt mer på döden under detta år när vi haft en pandemi som påverkat oss alla. Döden har liksom kommit närmare, ingen slipper undan den. Och kanske är det rent av bra att vi börjar prata mer om det som inte undgår någon. Kanske kan vi då bättre hjälpas åt.

I början av september uppmärksammade vi Internationella suicidpreventionsdagen (10 sept) och snart är Allhelgonahelgen här. Och vi skriver om båda i detta nummer. Bland annat har författaren Ulrika Jannert Kallenberg skrivit en krönika om hur det är att växa upp i skuggan av sin pappas självmord. Finns att läsa på sid 21.

Som vanligt får du också ett korsord, en text från kyrkoherde Johan Ernstson och lite annat att läsa.

Det är också riktigt roligt att i detta nummer få presentera flera nya kollegor. Du möter dem i verksamheterna och du möter dem här, från sid 27. Önskar en trevlig läsning.

TINA AUGUSTSSON
KOMMUNIKATÖR

PETRUS Nr 3 2020

KLÖVEDALS, RÖNNÄNGS, STENKYRKA OCH
VALLA FÖRSAMLINGAR

Redaktion:

Tina Augustsson
Kommunikatör
tina.augustsson@svenskakyrkan.se
0733 230 502

Johan Ernstson
Kyrkoherde, ansvarig utgivare
johan.ernstson@svenskakyrkan.se
0733 230 503

Delas ut till alla hushåll på Tjörn.

Upplaga: 8000
Tryck: Risbergs Information & Media AB

Petrus trycks på miljövänligt papper

Ansvarig utgivare: Johan Ernstson
Titta gärna in på vår webbsida:
www.svenskakyrkan.se/tjorn

*Om inte annat anges är bilderna
tagna från Svenska kyrkan Tjörns bildarkiv.*

Följ oss på vår blogg:
<http://blogg.svenskakyrkan.se/svenskakyrkantjorn/>

Svenska kyrkan Tjörn
Hamngatan 17, 471 32 Skärhamn
Telefon växel: 0304 66 00 55
www.svenskakyrkan.se/tjorn

DÄRFÖR HAR DU FÅTT DENNA TIDNING

Distribution av denna tidning är oadresserad direktreklam (ODR). Den tjänsten finns för så kallad icke kommersiell information. Dit hör till exempel information från politiska partier och religiösa organisationer. Den här typen av information delas ut oavsett om man undanbett sig reklam eller inte. Vi vet att varje gång vi delar ut information på det här sättet blir en del glada och andra irriterade. Till er som inte vill ha tidningen ber vi om ursäkt att vi stör och ber er lägga den i pappersåtervinningen. Er andra önskar vi en stunds trevlig läsning.

- sid 2 ... å andra sidan
- sid 4 Tankar nu - för tiden
- sid 6 Bön
- sid 12 Ett nytt bårtäcke
- Sid 17 Hjälp oss hjälpa
- Sid 18 Allhelgonahelgen
- Sid 20 Döden ingen talar om
- Sid 23 Få samtalsstöd hos oss
- Sid 24 Att vara kyrkvärd
- Sid 25 Hälsning från Act Svenska kyrkan
- Sid 26 Ett axplock
- Sid 27 Personalnytt
- Sid 30 Kontakt/adress
- Sid 31 Korsord
- Sid 32 Tack för att du är medlem

Foto: Alex & Martin IKON

SID 6 BÖN

Foto: Tina Augustsson

SID 12 CEREMONILOKALEN HAR FÅTT ETT BÅRTÄCKE

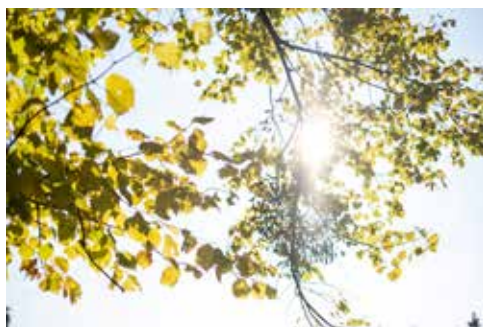

Foto: Johannes Frandsen IKON

SID 20 DÖDEN INGEN TALAR OM

Nästa nummer av **PETRUS** utkommer inför julen. Saknar du tidningen i din brevlåda kan du hämta den i närmaste kyrka på Tjörn eller på pastorsexpeditionen.

Svenska kyrkan
TJÖRN

JOHAN ERNSTSON
KYRKOHERDE

TANKAR NU - FÖR TIDEN

Viktig faktor för den svenska "strategin" i Coronapandemin har varit tillit till myndigheter och beslutsfattare samt en gemensam/enad linje. Och i grunden tycker jag det har fungerat. Det finns en god och bra tilltro till institutioner och vi har agerat någorlunda enade. Jag tänker inte ge mig in i debatten hur lyckad Sveriges väg att hantera pandemin varit – även om ni kanske kan utläsa det - men jag kan konstatera att Sverige och svenskarna har agerat som en enhet.

Och det är spännande – för kreativiteten och variationen inom ramen har varit stor och helt utan debatt har det definitivt inte gjorts, men ändå i stor utsträckning enat och solidariskt samlat.

Det kan vi fundera lite över!? Och även ta med in i vårt kyrkliga sammanhang. Jag tänker att vi allas ganska ofta förväxlar enhet med likformighet, likhet, exakt samma. Vi vågar inte, eller förmår inte riktigt, att se enheten är det som öppnar för mångfalden. Så är det ofta – inte minst i kyrkan. Vi talar om

*Enheten baseras på fundamentet
Guds kärlek till en älskad skapelse,
från evighet till evighet.*

enhet – jag tror vi vill det kanske -men ofta är det nått annat vi menar. Och detta andra är inte sällan likhet/samma!

Jag vet inte vad det är som gör att vi så ofta hamnar i fällan att försöka göra alla lika. Det är ingen ny företeelse och det är inget som man bara finner i vissa delar av samhället. Det tar sig olika uttryck genom historien och i olika kulturer, men det finns där. Överallt! Hela tiden!

Kanske är det vårt behov att kunna organisera tillvaron. Kanske är det vårt behov av tillhörighet och trygghet eller vårt behov av identifikation och igenkänning? Kanske är det vår rädsla för att inte förstå, hamna utanför, inte få vara med? Rädslan för att bli sist vald - som i skolan när det skulle väljas lag?

FotoKristin Lidell IKON

Kanske är det något av detta – jag tror det! – eller snarare tror jag att det mest sannolika är en mix av alla dessa faktorer samt ytterligare några jag just nu inte kommit på... Vad är det som är så farligt med olika uppfattningar? Varifrån kommer konflikträdslan? Varför är det så trångt?? Enhet är inte detsamma som likriktning! Enhet är istället nära besläktat med samhörighet och nära relationer. Lite kanske av familjekänsla.

Enhet är, för mig, förmågan och modet att leva i skärningspunkten mellan helhet och delar och låt delarna inspirera och utveckla varandra.

Det är bara i brottningen mellan delarna som vi kan komma vidare. Sann enhet är att inte vika undan i någon falsk respekt - utan att våga ta den kampen som det varje dag är att vara människa.

Då är jag övertygad om att livet definitivt blir rikare, mer fullständigt och fantastiskt mycket roligare. Bara i brottningen kommer vi varandra och Gud så nära att vi,

åtminstone till en del, kan förstå och lära känna.

Enhet baseras inte, som tur är, på våra mänskliga uttolkningar av möten med den levande Guden. Enheten baseras på fundamentet Guds kärlek till en älskad skapelse, från evighet till evighet.

Och för att återknyta till inledningen med enhet i pandemins tid – den svenska modellen har öppnat för eget ansvar och kreativitet. Många har hittat nya vägar - en utan att tubba på tilliten till institutioner och myndigheter. Och det har funnit rum för diskussion och debatt i enheten – som med den friheten kunnat växa och stärkas.

Delarna har tillsammans gett helheten – tillsammans är vi mycket mer!

**JOHAN ERNSTSON
KYRKOHERDE
SVENSKA KYRKAN TJÖRN**

FINNA BÖNEN SOM REDAN FINNS

BÖN ÄR INTE EN AKTIVITET, MED OLIKA REGLER, DISCIPLIN OCH FÖRHÅLLNINGSSÄTT. BÖN ÄR EN RELATION OCH ETT FÖRHÅLLNINGSSÄTT. BÖN ÄR NÅGOT VI FÅR, MER ÄN VI GÖR. OCH BÖNEN FINNS DÄR HELA TIDEN, SKRIVER MARTIN MODÉUS, BISKOP I LINKÖPINGS STIFT, I SIN BOK "FINNA BÖNEN SOM REDAN FINNS"

Bönens nåd, det är en tanke jag har haft i bakhuvudet, när jag har skrivit. Det betyder att bönen redan finns i dig, du behöver inte anstränga dig. Gud talar genom allt, Gud vill dig väl, Gud söker ditt sällskap. Jag vill försöka hjälpa människor med måsten, krav, bilder och förväntningar, vad gäller bönen.

Så berättar biskop Martin om sin nya bok: *Finna bönen som redan finns*. En bok för den som ber, för den som nästan ber, för den som börjat ana bönen och för den som inte ens tänkt tanken. En bok där biskop Martin vill sänka kraven, vill skänka hopp och vill berätta att bön är något vi får, mer än vi gör.

– Rätt ofta i kristen undervisning, även om det inte är

menat på det sättet, presenteras bönen som något som ska tillföras livet. Men det finns så tydliga bibliska vittnesbörd och rent mänskligt existentiella vittnesbörd om att bön sitter mycket djupare än en aktivitet.

Bokens inledande kapitel handlar om bönen som alltid får svar. Att varje utandning vi gör är en överlåtelse till Gud. Jag litar på att jag får ett andetag till. Så blir varje inandning ett tack till Gud.

Och Herren Gud formade människan av stoft från jorden och blåste in livsande i hennes näsa. Så blev människan en levande själ (Första Mosebok 2:7).

– Jag tolkar inte den berättelsen som att Gud koppelade ihop alla sladdarna till människan och sen tryckte på ON-knappen, utan att Gud skapade en förbindelse med människan, en relation.

Just relationen och ett relationellt förhållningssätt, är något som Martin Modéus ofta återkommer till i beskrivningen av bönen. Att grunden är den djupa relationen, att Gud hela tiden söker närheten till den äls-

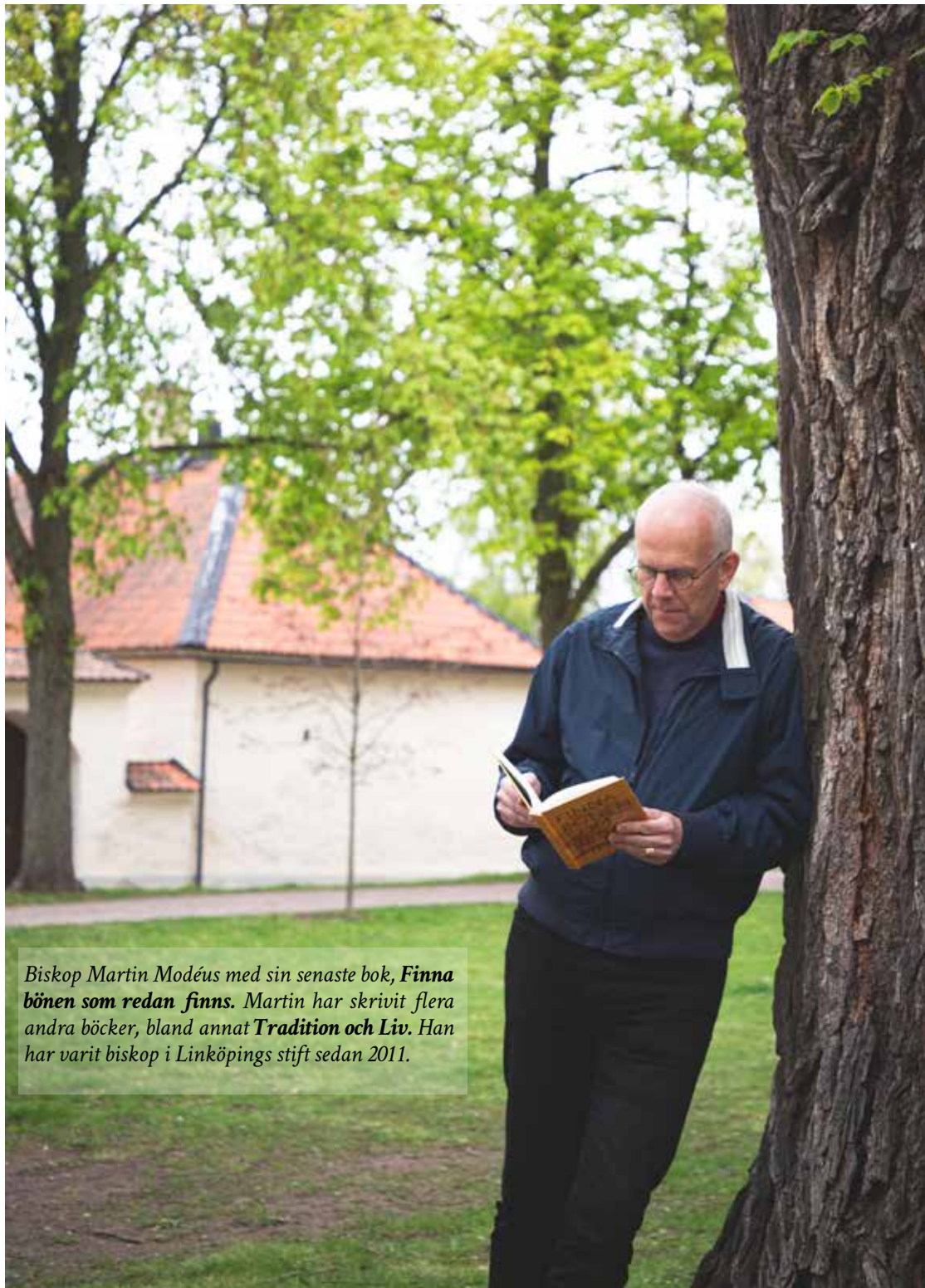
kade människan. Och då kan bönen bli småpratet man har med någon man har en relation till. Om vad man ska göra under dagen, vilka man ska träffa. Kanske inte ens viktigt. Trots att Gud redan vet...

– Det här perspektivet tror jag kan hjälpa människor att slappna av. Jag tror att det kan hjälpa dem som inte tror sig be, att faktiskt upptäcka att man gör det.

– När vi talar om bön kan det bli som en aktivitet, med olika regler, disciplin och förhållningssätt. Då är tanken snubblande nära att en del är bättre och annat sämre, en del är rätt och annat fel. Och så tror jag inte att det är.

Du skriver att bönens utgångspunkt är Guds gåva och inte människans ansträngning och att bönen finns där hela tiden?

– Ja, den finns där hela tiden, den behöver inte uppfinnas. Men jag vill hitta många olika infallsvinklar på bönen. Det står i förordet att det är fragment eller pusselbitar och att man får ta det man själv behöver.

*Biskop Martin Modéus med sin senaste bok, **Finna bönen som redan finns**. Martin har skrivit flera andra böcker, bland annat **Tradition och Liv**. Han har varit biskop i Linköpings stift sedan 2011.*

Foto: Daniel Lönnbäck

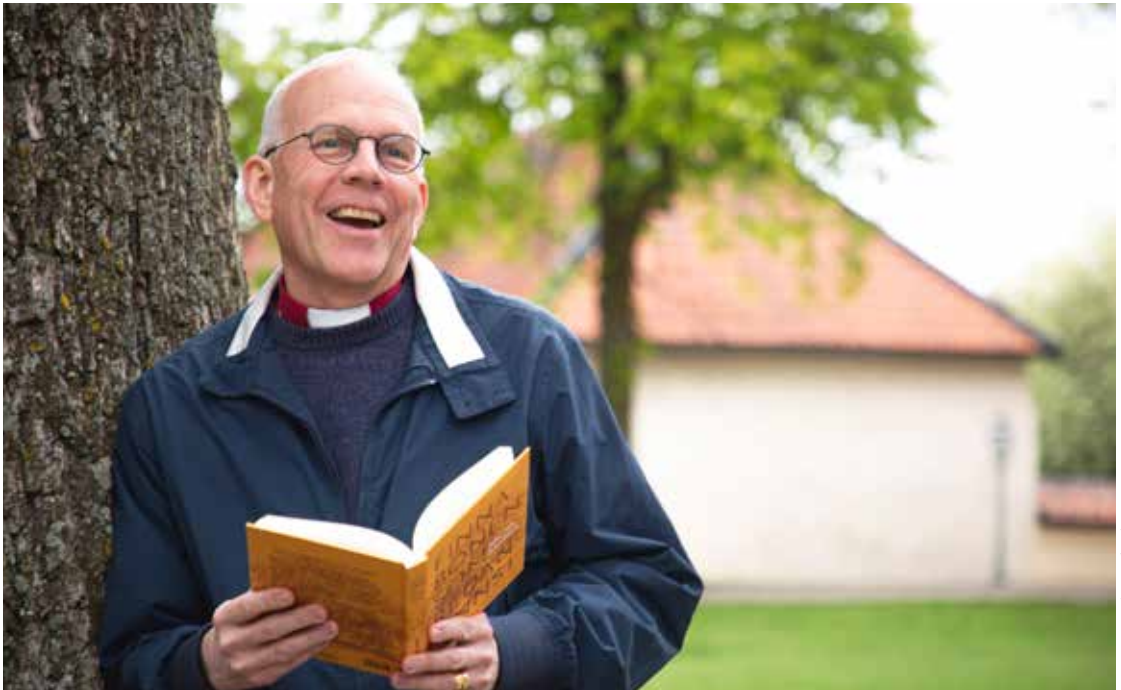

Foto: Daniel Lönnbäck

– När vi talar om bön berör vi det allra, allra djupaste, där vi är som mest sårbara.

Hur menar du?

– Den jag älskar mest är den som kan göra mig mest illa. I frågor kring bön handlar det om människans djupaste relationer, både till sig själv, till Gud och till sina medmänniskor. Får jag då för mig att Gud inte lyssnar på mig, så har ju en av de viktigaste relationerna kraschat. Inte från Guds sida, tror jag, utan från min sida.

– Berättelsen om den förloerade sonen är en av de tydligaste bilderna för detta. Sonen tror att relationen är kraschad, men mötet med fadern visar att det var den inte alls. Fadern fanns där hela tiden.

Det finns många berättelser om när troende människor upplever det som att Gud har tystnat, det hjälper inte att de ber.

Vad har du för tankar om det?

– Det är en hundra procentig erfarenhet hos människor som ber, eller som söker ett aktivt böneliv, att Gud för längre eller kortare tider är tyst. I Psaltaren är det ett återkommande tema: *Varför döljer du ditt ansikte? Varför är du tyst, Gud?* Det framglimtar i den klassiska bönelitteraturen. Jag tror det är viktigt att ha detta med sig.

– Det finns en föreställning om den okomplicerade relationen, att utgångspunkten är att man samtalar med Gud. Men mycket tyder ock-

så på att den komplicerade relationen finns, Guds tystnad, Guds frånvaro, brottningen med Gud.

– Detta blir ju helt motstridigt mot tanken på bönen som andning. Men vi behöver många bilder för att få tag i många perspektiv, ställa dem bredvid varandra och medvetandegöra oss om dem. Om det blir för komplicerat kan man alltid backa tillbaka och andas.

Varför ska vi be?

– Varför finns solen på himlen? Varför ska vi andas? Detta är en del av livet, det är vårt sätt att vara. I relation till oss själva, till våra medmänniskor och i relation till levande Gud.

Du skriver att det är många fler som ber än som säger att de är troende?

– Ja, det är något jag funderat mycket kring. I forskning kring ritualer kan man se att det normala i västerländsk förståelse är att först kommer tanken och sen handlingen. Alltså först tro och sedan be.

– Men jag vill med viss bestämdhet påstå att det är tvärtom. Vi lever i relation och det är i relationen som jag försöker sätta ord på vad jag upplever. Så det är bönen, livsanden, relationen som kommer först. Sen kommer tron.

– För en del är detta en fullständigt revolutionerande tanke, vad gäller hur människans liv tillsammans med Gud ser ut. Det har att göra med den intellektualiserade trosmiljö som vi har haft i vår västerländska del av världen, där vi prioriterar tanken.

Martin Modéus har fått positiva reaktioner på boken. Och det han har velat uppnå verkar fungera. Att boken lyfter av lite bördor. Han har själv alltid varit en bedjare, alltid varit kristen, ända sedan han var liten.

– Så jag har ju stött på alla de här hindren själv, alla gröparna i vägen. Jag skriver i boken att det finns tillfällen när jag försökt leva utan medveten bön. Sen har jag

”Varje utandning vi gör är en överlåtelse till Gud.”

försökt hitta tillbaka till börens glädje och då har jag alltid fått nya insikter.

Ett av kapitlen handlar om bönesvar. *Be, så skall ni få*, skriver Matteus.

Svarar Gud på bön? Det är inte konstigt att undra om det gör någon skillnad att jag ber. Ska man få gå före i ”bönekön”? Rimliga frågor att ställa nu i Coronatid.

– Det kapitlet handlar om hur det blir när vi gör teologi av bönhörelsen. När bönhörelse ges utan förutsägbarhet, så tonar det fram en bild av en nyckfull Gud. Men då får man fundera över, vad är det viktiga? Är det nyckfullheten eller är det tilliten?

– Då blir det, åtminstone för mig, så att blicken flyttas till andningen, till solen som skiner, till regnet som faller och allt gott som jag har fått i livet.

Ur boken: *Om jag måste välja mellan Guds pålitlighet och chansen att då och då få mirakel utförda, så väljer jag pålitligheten. Och jag tackar Gud*

för alla de böner som inte blivit uppfyllda, alla de vilda önsningar som jag sluppet få uppfyllda: Jag längtar inte efter en värld som går att manipulera, en värld där de som kommit på börens knep får gå före i kön till hälsa och välbefinnande.

– **Jag tror att det finns** få saker som så undergräver människors förtroende för Gud som alla dessa löften om hälsa och bönhörelse som sprids i kristen kioskliteratur och på entusiastiska väckelsemöten. En sorts andliga checkar utan täckning, som skapar förtvivlan och som undergräver förtroendet för den Gud vars namn förfalskas på checken.

Du skriver mycket om relationen till Gud, till det vardagliga samtalet, som bönen kan vara. Du skriver: har du pratat med Gud om det? Vad svarar Gud på den frågan? Men hur hör du hur Gud svarar?

– Jag tror Gud talar genom allt. I naturen, i andra människors ord, i mina egna tankar och någon gång mera påtagligt.

AGNETA RIDDAR

*Texten har tidigare varit publicerad i **Korsväg**, som alla anställda, förtroendevalda och ideella inom Göteborgs stift får.*

Vad betyder bön för dig?

**GUNILLA GUSTAFSSON, DIAKON SVENSKA KYRKAN
TJÖRN, STENKYRKA FÖRSAMLING, SVARAR:**

– Bön är för mig kärlekens språk. Som samtalet med en älskad vän eller partner. Om det besvärliga i livet eller kanske ett ögonblick av delad glädje. Bönen är också en tanke, på ett alldeles speciellt sätt. En närvaro. En bön kräver inga ord men den kräver en närvaro. Bönen är också det ultimata hjälpmedlet. När inga ord finns till tröst, när hoppet är ute och när förtvivlan förmörkar sinnet, finns alltid EN möjlighet, ett hopp kvar, bönen.

– Den som ber, äger ett språk som går över tid och rum. Alla kan språket men inte alla talar det.

– Jag ber främst när jag kör bil. Då är det perfekt att ha 30 minuters resa till och från jobbet. En möjlighet att förbereda dagen och en möjlighet att lämna ifrån mig svårigheter. I bilen efter ett hembesök eller på väg för att handla. Jag är inte så bra på det här med morgon- och aftonbön, men en hejare på "sitt-i-bilen-bön". Således är det i bilen jag oftast ber och när jag ligger i badet. Av någon outgrundlig anledning känns alltid Gud väldigt nära då. Antagligen för att jag slappnar av! Det är också i badet som jag fått fantastiska bönesvar i form av briljanta idéer!

Min favoritbön

*Andas ut all stress och oro,
andas in stillhet och lugn,
andas in Helig Ande.*

Man ber så medan man andas och hamnar ganska snabbt i en lugn sinnesstämning där

man kan möta Gud. Jag brukar använda den eller liknande ord för att inleda min bön. Eller så blir det bara dom orden, om och om igen. För ibland räcker dom orden väldigt långt.

**JOHAN ERNSTSON KYRKOHERDE SVENSKA KYRKAN
TJÖRN, SVARAR:**

– Bön är ett pågående samtal med Gud för mig. Och jag ber precis överallt. Det sker givetvis också i särskilda situationer som kväll och morgon. Inför och under möten, i bilen på väg till, inför och i gudstjänst och inte minst vid varje nattning av min yngste son. Där finns en tydlig och viktig ritual som inleds med en sjungen barnbön: "Mitt gosdjur jag kramar, så tätt in till mig här – så håller du mig gode Gud och in i sömnen bär. För här är du och här är jag och efter natten kommer dag", sen sjunger vi **Gud som haver** och en vers på Psalm 192... Sen brukar han sova!

– Ett guldkorn med goda formuleringar som fastnat, är en **franciskansk välsignelsebön** av Philip Yancey som jag sparar och tar fram då och då:

*Må Gud välsigna dig med obehag
inför enkla svar, halvsanningar och ytliga relationer,
så att du får leva på djupet av ditt hjärta.*

*Må Gud välsigna dig med vrede
över orättvisor, förtryck och utsugning
så att du kan verka för rättvisa, frihet och fred.*

*Må Gud välsigna dig med tårar
att fälla över dem som drabbas av lidande, över-*

Foto: Alex & Martin IKON

ATT BE I BILEN ÄR
KANSKE VANLIGARE
ÄN VAD VI TROR.
DOCK REKOMMEN-
DERAS ATT INTE
BLUNDA SAMTIDIGT
SOM MAN KÖR!

VAD BETYDER BÖN FÖR JUST DIG?

Kanske har du en favoritbön eller ett särskilt minne kopplat till bönen. Har dina böner förändrats över tid? Kanske var bönen extra viktig under en särskild period i ditt liv eller ber du idag på ett annat sätt än tidigare?

Berätta gärna för oss! Skicka ett mejl till: tjorn.pastorat@svenskakyrkan.se eller ett brev till: Svenska kyrkan Tjörn, Hamngatan 17, 471 32 Skärhamn. Skriv Petrus bön på kuvertet eller i ämnesraden

SINNESRÖBÖNEN

GUD, GE MIG SINNESRO
ATT ACCEPTERA DET JAG
INTE KAN FÖRÄNDRA,
MOD ATT FÖRÄNDRA
DET JAG KAN
OCH FÖRSTÅND ATT
INSE SKILLNADEN.

*givenhet, hunger och krig,
så att du kan sträcka ut handen och trösta
dem och förvandla deras smärta till glädje.*

*Oh må Gud välsigna dig med tillräckligt
mycket dåraktighet
för att du ska kunna tro att du kan få bety-
da något för världen,
så att du kan göra det andra hävdar är
omöjligt för att komma med rättvisa och
godhet till alla våra barn och fattiga.*

I vår Herre Jesu Kristi namn. Amen.

SVENSKA KYRKANS BÖNEWEBB

Här kan du tända ett ljus, be en bön eller läsa andras böner. Vi är många som ber!

BE.SVENSKAKYRKAN.SE

Alla barn som döps i Svenska kyrkan Tjörn får Prinsessan Estelles bönbok som gåva av oss.

CEREMONILOKALEN HAR FÅTT ETT BÅRTÄCKE

De varmaste dagarna i augusti har precis passerat när vi möts i Ceremonilokalen vid Stenkyrka kyrka. Textilkonstnär Birgitta Nordström har kommit från sin ateljé på Hönö för att överlämna det bårtäcke hon har skapat åt oss. Kyrkoherde Johan Ernstson, fastighetsansvarige Torsten Gustafsson och jag, kommunikatör Tina Augustsson, är på plats för pastoratet. Mötet har av olika anledningar fått skjutas upp några gånger, men nu är vi här. Med förväntan och en viss högtidlighet.

Ceremonilokalen med sina fönster ut mot grönskan utanför, med stolsisar i varmaste plommonlila och de vitglaserade väggarna känns omhändertagande. Ett rum man vill vara i.

Tillsammans lägger vi ut bårtäcket på golvet. Sträcker ut det i sin hela längd. Låter det få ta plats. Birgitta mäter med blicken av mot väggar, golvet, övriga material i rummet. Känner in.

Johan, Torsten och jag blir tysta. Det är ett vackert och fridfullt arbete vi har framför oss. Det finns inga ord som riktigt kan beskriva det.

– Ett gediget jobb, men du får det att kännas så enkelt. Även om jag förstår att det ligger otaliga arbetstimmar bakom och är svårt att göra, säger Johan.

Tvärs över det vävda bårtäcket går en

*”Ett signum för mina bårtäck-
en är att de aldrig bara får bli
en bild, något att titta på. Det
är mer än så. Jag vill att det ska
vara mer taktilt än visuellt.”*

plommonfärgad bred linje. Från början till slut, från födsel till död. Som en livslinje. – Linjen är vibratot i bårtäcket, säger Birgitta.

Birgitta har inför vävandet varit i Ceremonilokalen två gånger. Känt in rummet. Skisade först och visade Torsten och Johan, fick fria händer utifrån den och fortsatte hemma i ateljén. Eftersom Coronapandemin kom mitt i arbetet, fick täcket ta sin tid. Det fick tid att växa fram. Och gjorde så.

– Jag har provvävt för att få till en randighet som stämmer mot väggarna, säger hon. Lika mycket till sig själv som till sina hänfödda åhörare.

–Med det fick inte bli långrandigt, därför tvärränder, säger hon och sveper med händerna över sitt arbete.

Vi från Svenska kyrkan Tjörn är här för att ta emot. Men Birgitta är lika mycket här för att lämna ifrån sig sitt verk.

– Det känns bra. Bårtäcket landar bra i rummet, säger hon.
Hon är nöjd.

Man blir tagen av ett välgjort arbete. Det enkla men vackra rummet där nu bårtäcket smälter in. Det ligger mjukt mot golvet, känns innerligt och äkta. Hela rummet är uppfyllt av en härlig känsla.

Bårtäcket är av ull och lin. En inte helt självklar kombination av material. De betar sig olika, de krymper till exempel olika mycket vid tvätt. Och båda materialen vävs samtidigt, i en så kallad dubbelväv.

– Det är en spännande och utforskande process, säger hon. Jag lyssnar på trådarna.

Tillsammans skapar de båda materialen något större.

– Jag måste hitta balansen. På ett ögonblick övergår ullen till att bli stabbig.

Hon har vävt cirka 15 bårtäcken. Att hennes textila bana kom att handla om riten och döden är mest av en slump. Allt började på Tjörn, hos oss. Birgitta hade gjort några bårtäcken som examensarbete från Högskolan för design och konsthantverk och såg på dem som textila skulpturer, ett sätt att tolka döden. Men ett kom att användas på en begravning i Klövedals kyrka.

– Efter det hände någonting viktigt, säger hon och syftar mer till sin egen process i skapandet.

Hon fick en annan förståelse. Funktionen när det används, hur det ska vikas och falla över kistan. Men att det ska vara skönt att röra vid för anhöriga. Att det ska skänka en bild av trygghet och att deras kära är innesluten och omhuldad även i döden.

– Ett signum för mina bårtäcken är att de aldrig bara får bli en bild, något att titta på. Det är mer än så. Jag vill att det ska vara mer taktilt än visuellt.

Birgitta och Torsten pratar underhåll. Det ska tvättas en gång om året. I ett "fotbad", där man med rena (!) fötter trampar runt i badet, ungefär som när man trampar vin. Hon har också sytt ett överdrag i lin, som gör det möjligt att bära med sig. Även om bårtäcket är skapat med inspiration från Ceremonilokalen, får det, precis som våra två andra bårtäckten (*se nästa sida*), användas i vilken kyrka som helst.

Birgitta drömde som ung om att bli keramik och började även på målarskola. Provade sig fram. Men det är i det textila hon får utlopp för det hon tycker är viktigt, att skapa saker att använda, som går att känna på och titta på. Att det är flerdimensionellt.

Är det inte ett ensamt jobb?

–Det passar mig bra, säger hon. Men visst är det tyst, jag behöver inte direkt åka på retreat, säger hon och skrattar.

– Men som vi vävare brukar säga, "det tar den tid det tar". Men det finns inget romantiskt skimmer kring yrket, och det finns inga genvägar.

Nu väver hon på ett verk till en utställning i Stockholm. En stor väv, 4,5 meter hög och 12 meter lång. En svart väv med ljusa silkest-rådar i. Som heter *En slags sorgesång*. Bara dagar innan vi träffas har Birgittas egen pappa gått bort efter en tids sjukdom. Därför är vävandet just nu extra känslofullt även om varje väv är en djup process. Likaså innehåller processen alltid tvivel längs vägen: håller idén, blir det här bra. Under hösten väntar också ett uppdrag på Capellagården på Öland.

– Jag är 57 år och har gjort massor, framtiden ser jag som min konstnärliga skördetid.

TINA AUGUSTSSON
text & bild

Läs avhandlingen om Birgittas alla bårtäcknen <http://hdl.handle.net/2077/41662>

FAKTA BÅRTÄCKEN

Användande av bårtäcknen går tillbaka till medeltiden. I Uppland finns flera kyrkor med kalkmålningar av Albertus Pictor där man kan se bårtäcknen användas under likfärden till kyrkan.

Under 1800-talet försvann den textila traditionen för att återuppstå under 1900-talet. Framförallt i samband med framväxten av nya gravkapell. Till dessa beställdes nya bårtäcknen.

Vissa adliga släkter har haft bårtäcknen som gått i arv.

Läs mer:

- När döden gästar – svenska folkseder och svensk folketro i samband med död och begravning av Louise Hagberg.

VÅRA BÅRTÄCKEN

Det bårtäcke vi hittills haft, och de tillhörande banden, är skapat av textilkonstnär Gunilla Sjögren. Banden är anpassade för de olika kyrkorummens karaktär, men går så klart att använda i vilken kyrka man så önskar.

Gunilla Sjögren berättar själv om bårtäcket så här:

"Bårtäcket består av strukturvävt bomullstyg. Hela ovantyget är vävt i ett enda stycke, som mäter 210x360 cm och har alltså inga sammanfogade sömmar, bara broderier.

När kistan är inbäddad i bårtäckets mjuka tyg går associationerna till Jesu inneslutande kärlek. I gudomlig barmhärtighet är vi bildligt omfamnade av hans klädnad, som var vävd i ett tygstycke utan sömmar".

På vår hemsida kan du läsa mer om tankarna bakom de olika banden.
www.svenskakyrkan.se/tjorn/bartacken

VALLA KYRKAS BAND

KLÖVEDALS KYRKAS BAND

STENKYRKA KYRKAS BAND

SKÅRHAMNS KYRKAS BAND

Foton: Linn Hietel Ekeborg

Vill man använda ett bårtäcke vid en begravning bokar man det samtidigt som övriga detaljer kring begravningen. Det är kostnadsfritt att använda.

Bårtäcket i Rönnängs församling är skänkt till församlingen av systrarna Helena och Kristina, döttrar till Erik och Margit Rönnheden. Detta skedde 2018.

Bårtäcket är sytt av en grön duk. Den gröna färgen står för mognad, växande och hopp. På mittpartiet är det en duk, broderad av Margit Rönnheden, bestående av kransar av förgätmigej och iris. Färgerna går i lila och blått, färger som symboliserar förberedelse och eftertanke enligt Svenska kyrkans tradition.

Foto: Janake Hansson

RÖNNÄNGS KYRKAS BÅRTÄCKE

Stötta vår diakonikassa

MED HJÄLP AV ERA BIDRAG KAN VI HJÄLPA TILL MED EN EXTRA MATKASSE I SLUTET AV MÅNADEN ELLER MED EN SLANT INFÖR JUL TILL BARNENS JULKLAPPAR. VÅR HJÄLP ÄR ETT KOMPLEMENT TILL ANNAN HJÄLP.

Vi ser att behovet växer. Fler vänder sig till oss för att få hjälp när försörjningsstödet inte räcker till. Reglerna har i många fall skärpts och i pandemins fotspår följer permittering-

ar och uppsägningar. Den psykiska ohälsan ser ut att öka, och den leder ofta till att människor fattar dåliga beslut eller blir apatiska och inte betalar sina räkningar i tid.

Hjälp oss hjälpa! **Du kan swisha valfritt belopp till 126 644 27 48.** Viktigt att ange **diakonikassa** i meddelandefältet. Stor som liten gåva går direkt till behövande i vår närhet.

Vår klädinsamling är öppen igen

Sedan 21 september är vår klädinsamling åter öppen. Samma tid och plats som tidigare. Måndagar mellan 15.00–18.00 på Signuelvägen 1, Källekärr (i källaren under gymmet).

Av hänsyn till våra frivilliga medarbetare är vi tacksamma **om ni ställer era kartonger och säckar på uppmärkta platser.** Våra medarbetare kommer sedan ta hand om det ni lämnat. Vi ber också om att ni håller avstånd.

Vi tar emot hela och rena kläder, skor, gardiner, filtar, mattor, sängkläder, toalettartiklar och leksaker med mera.

RUMÄNIENINSAMLINGEN
Stenkyrka församlings biståndsprjekt

The advertisement features a young boy in a light-colored shirt and dark vest, looking down thoughtfully. Overlaid on the image are several text elements: 'BARN S RÄTTIGHETER' and 'STÄNGER INTE NER' in orange boxes at the top left; a QR code in a pink box at the top right; 'GÅ IN PÅ' in a white box on an orange background at the bottom right; and 'VARLDENSBARN.SE' in a white box on a dark orange background at the bottom center. In the bottom left corner, there is a logo for 'VärldensBarn Radiohjälpen 90 1950-6'. At the bottom right, there is a small credit: 'FOTO: JESPER ANHEDE'.

Act Svenska kyrkan är en av 13 organisationer från civilsamhället som ingår i Världens barn. Act:s profilprojekt för Världens barn 2020 är en utbildningsatsning i Myanmar, där Coronapandemin inneburit extra utmaningar. Till exempel räcker **60 kr** till en ryggsäck för ett barn i förskolan med pennor, papper och böcker.

Allhelgonahelgen

UNDER ALLHELGONAHELGEN MINNS VI PÅ ETT SÄRSKILT SÄTT VÅRA DÖDA. VI SMYCKAR DERAS GRAVAR MED BLOMMOR OCH TÄNDER LJUS SOM LYSER UPP I MÖRKRET MELLAN LÖRDAG OCH SÖNDAG.

Allhelgona är den helg då vi tillsammans med människor hemma och i världen uppmärksammar och minns dem som har lämnat det här livet. Det är en helg då vi påminner oss om att döden finns, och drabbar oss alla.

Allhelgonahelgen består av två kyrkliga helgdagar: Alla helgons dag och Alla själars dag. Historiskt har vi skilt mellan att minnas helgonens liv och att minnas våra närståendes

liv, men rent teologiskt är det ingen skillnad: Vi är alla heliga, tack vare Jesus kärlek till oss.

Helgen präglas av att ljusen lyser på våra kyrkogårdar. De lyser upp mörkret och påminner oss om Guds ljus, som räddar oss från döden, som visar oss på förlåtelsens väg och som ger oss ett himmelskt hopp.

Alla helgons dag är en helgdag och den firas alltid den lördag som infaller mellan 31 oktober och 6 november. I år den 31 oktober. Alla själars dag firas dagen efter på söndagen. I år den 1 november. Då minns och hedrar vi våra döda närstående.

Text från Svenskkyrkan.se

Foto: Johannes Frandsen IKON

*Vi tänder ett
ljus och minns*

Var inte rädd, jag är med dig. Ängslas inte, jag är din Gud. Jag ger dig styrka och hjälper dig, stöder och räddar dig med min hand.

Jesaja 41:10

GUDSTJÄNSTER UNDER ALLHELGONAHELGEN

Vi firar minnesgudstjänster i alla våra kyrkor på Tjörn denna helg. Exakt vilka tider i respektive kyrka var när Petrus sammanställdes ännu inte fastställt.

Årets minnesgudstjänster kommer främst bli för de som under året förlorat en närstående. Detta för att vi av allt att döma fortsatt kommer att behöva ha ett maxantal besökare till våra kyrkor under hösten för att kunna hålla avstånd.

Alla sorgehus kommer under hösten få en inbjudan till sin minnesgudstjänst. Vi kommer också att fira andra gudstjänster under helgen, också

dessa tider återkommer vi med på hemsidan och i våra annonser i ST-tidningen och i Annonsnytt.

Det går också bra att besöka våra kyrkor veckan innan Allhelgona. I våra kyrkor kan man i stillhet tända ett ljus och be en bön. Våra vackra kyrkogårdar finns också att besöka. Du kan ta kontakt med våra präster och diakoner för samtal och stöd. Kontaktuppgifter finns på vår hemsida.

Bär varandras bördor, så uppfyller ni Kristi lag.

Galaterbrevet 6:2

Foto: Gustaf Helsing IKON

Vilka andra aktiviteter som Svenska kyrkan Tjörn i år kommer att ha i anslutning till Allhelgonahelgen var vid arbetet med detta nummer av Petrus ännu inte fastställt. Vi vet att våra kyrkor kommer att vara öppna under veckan fram till Allhelgona, men inte riktigt tiderna. Det går alltid att besöka våra kyrkogårdar för stillhet och ljusständning.

Men just denna höst, när allt ännu inte kunnat återgå tillbaka det normala, så är det extra viktigt att vi ser varandra. Inte minst i Allhelgonatid och när höstvindarna viner. Vi behöver alla omsorg, bekräftelse och närhet. I år ställs vi på prov när vi inte kan göra det på vanliga sätt. Hur skapar vi närhet när man inte får kramas? Hur visar jag omsorg när vi inte kan träffas? Och än svårare kan det kanske tyckas när det samtidigt kommer till sorg.

Första hjälpen till sorg heter ett material som Svenska kyrkan tagit fram. Många upplever det

som svårt att prata med någon som förlorat en anhörig. Det kan vara lättare att skjuta på samtalet än att ringa, för vad ska man egentligen säga? Att ge tröst är svårt men det lilla räcker oftast väldigt långt. Ett telefonsamtal, gå en promenad tillsammans eller en fika över nätet (om man inte kan ses). Skicka ett sms eller ett vykort. Orden *"jag vet vad som har hänt"*, säger väl det mesta.

Det viktigaste vi kanske kan göra för en person i sorg, är att ta ansvar för kontakten. Det ska inte ligga på den som sörjer att höra av sig. Kanske samtidigt bjuda in till en promenad tillsammans. Att få en "paus" i sorgen kan vara nog så efterlängtad för många.

På hemsidan kan du läsa mer om <https://www.svenskakyrkan.se/sorg/forsta-hjalpen-vid-sorg>.

Döden ingen talar om...

INTERNATIONELLA SUICIDPREVENTIONS DAGEN HAR LANSERATS AV VÄRLDSHÄLSOORGANISATIONEN (WHO) FÖR ATT SÄTTA ARBETET MED ATT FÖRHINDRA SJÄLMORD PÅ AGENDAN. DEN INFALLER VARJE ÅR DEN 10 SEPTEMBER. SE NÄSTA UPPSLAG FÖR KONTAKTUPPGIFTER TILL OLIKA HJÄLPLINJER.

I Valla kyrka uppmärksammade vi tidigare i höstas dagen med en föreläsning av terapeut Kina Brunedal. Det fanns möjlighet att tända ljus, få en stunds stillhet och lyssna till musik. Vår förhoppning är att vi på olika sätt ska uppmärksamma dagen varje år.

Suicid, eller självmord, är omgärdad av mycket skuld, skam och tystnad. Det var 1588 människor som tog sitt liv i Sverige under 2019. Av dessa var 1078 män och 510 kvinnor. Självmord är ett stort folkhälsoproblem, särskilt bland unga män.

Varje år dör nära 800 000 människor av självmord i världen. Självmord är den främsta dödsorsaken i åldern 15-29 år globalt sett. Siffrorna är hämtade från mind.se. **Mind** är en organisation som arbetar för psykisk hälsa.

På nästa sida följer en krönika av Ulrika Jannert Kallenberg. Hon har levt i skuggan av sin pappas självmord. Hon var ett litet barn när det hände, och hon har fått lägga pusslet själv kring omständigheterna. Mycket kommer hon aldrig att

Foto: Johannes Frandsen IKON

få veta. Hon har skrivit en bok om sina upplevelser, *Döden ingen talar om*. Den är utgiven på Hoj förlag och finns att köpa i nätbokhandeln och låna på biblioteket. Ulrikas farfar var präst på Öland. Varje sommar åkte Ulrika och hennes bror till farföräldrarna under några veckor. Ulrika minns besöken med fasa och hur klumpen i magen bara växte. Hon kände aldrig att hon dög och kände mest att hon pliktskyl-

digt bjöds in för att bevisa att hennes pappa en gång funnits. Honom som det aldrig talades om. Ingen berättade vad som hänt.

NÅGRA ÅRTAL

1864. Självmord är inte längre olagligt i Sverige.

1908. Den svenska kyrkan upphäver föreskriften om att självmördare ska begravas "i stillhet", utan klockringning och på en avskild plats på kyrkogården.

2008. Riksdagen beslutar om en nollvision för självmord.

Möten med människor helar

PAPPA ÄR DÖD. SJÄLMORD. ALLA VUXNA VET VAD SOM HÄNT. MEN INTE JAG. OCH JAG MINNS INGENTING. JAG ÄR FYRA ÅR OCH FÅR INGENTING VETA.

Det har gått lite mer än fem år sedan min debutbok *Döden ingen talar om* publicerades. Det är min berättelse om hur det var att växa upp med en pappa som tagit sitt liv – den handlar om tystnaden, om alla frågor jag ville ställa, om pusslet jag fick lägga och alla fantasier som plågade mig när jag inte fick några svar.

Själv mord är fortfarande tabubelagt. På min färd efter att boken kommit ut har jag mött många människor som beskriver liknande tystnad efter att en anhörig tagit sitt liv som jag upplevde på 70-talet, som också beskriver att grannen går över på andra sidan gatan för att slippa ett möte, som beskriver att det inte fanns någon att prata med.

Egentligen behövs det inte mycket. Ändå är vi ofta rädda för att göra fel, kanske säga något som gör allt värre, men att bli övergiven i sin sorg kan ge en känsla av total ensamhet. Det kan räcka att bekräfta: ”Jag vet vad som hänt.”

Många människor lider av psykisk sjukdom som till exempel depression och det kan leda till döden. År 2019 dog 1588 människor i självmord i vårt land – det innebär att 30 personer tar sitt liv varje vecka. Två tredjedelar av dem som dör i självmord är män och enligt statistiken har självmorden ökat både bland de yngsta och de äldsta.

Att vara anhörig till någon som tagit sitt liv är i sig att själv vara i en riskgrupp men det finns många andra livsomstörtande händelser som skapar dålig mående som till exempel skilsmässa, olika förluster eller sådant som man själv betraktar som ett misslyckande.

Foto: Peter Muil

IBLAND VET VI ATT MÄNNISKOR OMKRING OSS GÅR igenom något svårt eller plötsligt känner vi oss oroliga för en människa i vår närhet. Då är det viktigt att ta den egna oron på allvar och våga prata med personen. Våga fråga om självmordstankar. Du kommer långt med att lyssna, du behöver inte ha någon lösning. Hjälプ personen att söka hjälp, när man mår så dåligt är det svårt att själv ta egna initiativ. Erbjud stöd i vardagen och uppmuntra även andra runtomkring att ge stöd.

Våga fråga om självmordstankar. Du kommer långt med att lyssna, du behöver inte ha någon lösning.

Min bok har varit en helande process, för visst är det helande att skriva. Det är ett sätt att sortera tankar, att minnas och sätta ord på känslor. Men det som har helat mig allra mest är möjligheten att prata med människor som också är drabbade eller har liknande livsupplevelser – och att bli lyssnad på, något jag längtat efter hela livet.

ULRIKA JANNERT KALLENBERG

INTERNATIONELLA SUICIDPREVENTIONS DAGEN

OM DU MÅR DÅLIGT

För dig som har självmordstankar kan det kännas som det är den enda vägen ut. Döden verkar vara det enda svaret på svårigheterna. **Det viktigaste steget är att tala med någon! Du som kämpar med självmordstankar ska inte försöka klara av det på egen hand - du ska söka hjälp nu!**

Värt att försöka tänka på:

- Självmord är en definitiv lösning på ett ibland tillfälligt eller övergående problem
- Att vi när vi är deprimerade har en tendens att se situationen i ett väldigt snävt perspektiv utifrån hur det är just nu
- Det kan se helt annorlunda ut om en dag, en vecka, en månad eller ett år
- De allra flesta som haft tankar på att ta livet av sig, eller som gjort försök som misslyckats, är i efterhand glada över att leva - de säger att de egentligen inte ville avsluta sina liv - det var smärtan, ångesten eller situationen som verkade olöslig de ville komma bort ifrån

Tala med vänner eller anhöriga! Bara att inte bära på dina tankar som en hemlighet kan göra en stor skillnad.

Ibland kan det kännas svårt eller omöjligt att prata med dem som står närmast - att prata med någon helt utanför känns lättare. Kontakta Kyrkans SOS eller någon annan krisjour!

KYRKANS SOS

Du kan kontakta Svenska kyrkans SOS på deras jourtelefon eller mejlbrevlåda. Du bestämmer själv vad du vill prata om, och är välkommen oavsett trosuppfattning och sexuell läggning. De som svarar i SOS-telefonen är vanliga medmänniskor som har tystnadsplikt och är utbildade att ge känslomässigt stöd i svåra situationer. Telefon: 0771- 800 650

Du kan också skriva till SOS-brevlådan. Då får du svar inom 72 timmar. Inloggning samt information om öppettider med mera hittar du på svenskakyrkan.se/kyrkans-sos.

JOURHAVANDE PRÄST

Nås via nödnummer 112. Det går också att mejla eller chatta. svenska.kyrkan.se/jourhavandeprast.

ANHÖRIGLINJEN

Telefon: 0200-23 95 00
Mer information på anhorigasriksforbund.se.

BRIS -

FÖR VUXNA OM BARN

Telefon 0771-50 50 50
Mer information på bris.se/for-vuxna-om-barn.

JOURHAVANDE MEDMÄNNISKA

Telefon: 08-702 16 80
Mer information på jourhavande-medmanniska.se.

SJÄLVMORDSLINJEN

Telefon: 901 01
Mer information finns på mind.se.

SPES – RIKSFÖRBUNDET FÖR SUICIDPREVENTION OCH EFTERLEVANDES STÖD

Telefon: 020 - 18 18 00
För öppettider, information med mera, se spes.se.

ÄLDRELINJEN

Telefon: 020-22 22 33
Mer information finns på mind.se.

VILL DU VETA MER?

<https://www.suicidezero.se>
<https://spes.se>
<https://www.1177.se/Vastra-Gotaland/sok/?-q=självmord>

FÅ SAMTALSSTÖD HOS OSS

NÄR LIVET ÄR SVÅRT KAN DU BEHÖVA PRATA MED NÅGON. HÖR AV DIG TILL OSS NÄR DU VILL PRATA MED EN PRÄST ELLER EN DIAKON. DU BEHÖVER INTE VARA KRISTEN ELLER MEDLEM I SVENSKA KYRKAN, OCH DET KOSTAR INGENTING. VI FINNS HÄR FÖR DIG OAVSETT ÅLDER OCH LIVSSITUATION. INGEN FRÅGA ÄR FÖR LITEN, KONSTIG ELLER FÖR SVÅR.

Foto: Karollina Johansson IKON

VIKTIGA KONTAKTUPPGIFTER SVENSKA KYRKAN TJÖRN

VÄXEL 0304-66 00 55

TJORN.PASTORAT@

SVENSKAKYRKAN.SE

KONTAKTUPPGIFTER TILL

VÅRA PRÄSTER OCH DIAKON-

ER FINNS PÅ VÅR HEMSIDA:

SVENSKAKYRKAN.SE/TJORN/

PERSONAL-KONTAKT

JOURHAVANDE PRÄST:

NÖDNUMMER 112

KYRKANS SOS: 0771-800 650

DU KAN PRATA OM ALLT

Samtal med en präst eller en diakon i Svenska kyrkan kallar vi ofta för självvårdssamtal. För präster och diakoner är tron på Gud självklar, men du behöver inte tillhöra Svenska kyrkan eller vara troende. Du får – men behöver inte – prata om Gud, läsa Bibeln eller be när du talar med en präst eller diakon. Och det ingår i prästers och diakoners arbetsuppgifter att ha samtal, så du stör aldrig. De har dessutom tystnadsplikt och du kan vara anonym.

Oftast sker samtalen personligen i ett möte, men när vi har pågående pandemi försöker vi mötas på annat sätt, digitalt eller per telefon. Tillsammans hittar vi ett sätt som passar oss.

Svenska kyrkan Tjörns präster och diakoner nås via telefon och mejl. Du hittar kontaktuppgifter på svenskakyrkan.se/tjorn/personal-kontakt

SAMTALA DYGNET RUNT

Jourhavande präst är en samhällstjänst som du når den tid på dygnet när många andra verksamheter är stängda. Samtala på telefon, chatta eller skriv e-post. Prästen du talar med har tystnadsplikt. Nås via nödnummer 112.

svenskakyrkan.se/jourhavandeprest

Hos **Kyrkans SOS** får du tala med en medmänniska som lyssnar. Det är en person som är volontär och som har tystnadsplikt. Du kan ringa till SOS-telefonen, 0771-800 650, eller skriva till SOS-brevlådan. Telefonen är öppen vardagar kl. 13-21 och lördag-söndag-helgdag kl. 16-21. Du får vara anonym om du vill.

www.svenskakyrkan.se/kyrkans-sos

ATT VARA KYRKVÄRD

”Våga prova!”

I VARJE FÖRSAMLING FINNS KYRKVÄRDAR. DE ÄR FÖRSAMLINGENS REPRESENTANTER I GUDSTJÄNSTEN. DE DELTAR AKTIVT MED OLIKA UPPGIFTER SOM TEXTLÄSNINGAR, LÄSA BÖNER, DELA UT NATTVARD OCH LJUSTÄNDNING.

Mathias Jedborg har haft sitt uppdrag som kyrkvärd i snart ett år. Han tjänstgör regelbundet i Rönnängs kyrka. **Varför blev du kyrkvärd?** – Jag vill på sikt läsa vidare till diakon och ville därför ha en liturgisk tjänst. Då var det nära till hands att söka.

Han har under tonåren arbetat som domkyrkovaktmästare i Karlstad så han är van vid kyrkomiljön.

– Jag tycker det är viktigt att det inte bara blir präster, diakoner och musiker i gudstjänsterna utan att även lekmän har en plats.

Först var han nervös för

Mathias Jedborg med sonen Emil.

Foto: Gunilla Gustafsson

att det skulle bli fel. Att han skulle säga fel eller ställa sig på fel plats.

– Först var jag rädd för att göra bort mig. Men nu vill jag uppmana till att man ska våga prova! Blir det fel gör man bättre nästa gång.

För att bli kyrkvärd tycker han inte att det behövs några förkunskaper, man lär

sig med tiden det som man behöver kunna. Däremot är det bra att vara människoorienterad och uppmärksam, inte minst för att kunna hjälpa människor som är i kyrkan för första gången eller för att notera ifall någon vill ta nattvarden i bänken istället för att gå fram i kyrkan.

Han upplever själv att hans engagemang för församlingen har ökat sedan han blev kyrkvärd och att han blivit mer aktiv i församlingen.

– Det är ett roligt uppdrag!

TINA AUGUSTSSON

Kyrkvärdar är ideella medarbetare och utses av församlingsråden. Kyrkvärdar och gudstjänstvärdar är mycket viktiga ideella och är man intresserad av att vara det får man gärna höra av sig till diakon Gunilla Gustafsson, kontaktuppgifter se nedan.

VILL DU OCKSÅ ENGAGERA DIG?

Vi har fler ideella uppdrag i alla våra olika församlingar på Tjörn. Koka soppa, laga stolar, hämta barn från dagis, besök äldre med mera. Kanske har du själv en idé vad du vill bidra med. Kom som den du är och hitta en gemenskap där människor tillsammans gör gott för någon annan. Du får stöttning, utbildning och inspiration.

Kontakta diakon Gunilla Gustafsson, samordnare för ideella medarbetare.
gunilla.e.gustafsson@svenskakyrkan.se, mobil: 0733 203 514.

DEN SOM FÅR KÄRLEK GER KÄRLEK VIDARE

”GENOM MENTORMAMMAPROJEKTET HAR JAG LÄRT MIG ATT DET SOM BEHÖVS ÄR TÅLAMOD, KÄRLEK OCH FÖRSTÅELSE” SÄGER LUNGILE DLAMINI. ”DEN SOM FÅR KÄRLEK KAN GE KÄRLEK VIDARE. DET ÄR MED KÄRLEK TILL VÅRA BARN SOM VI KAN FÖRÄNDRA FRAMTIDEN.”

Finare kan det inte sägas. Orden som sammanfattar den djupaste motivationen för Act Svenska kyrkans verksamhet i olika delar av världen. Lungile är en av många unga personer som kommit från svåra omständigheter och fått växa som människa och ledare i en av våra partnerorganisationer.

När jag ser tillbaka på förra året tänker jag att det är antalet unga människor som får bli fria att vara de människor som de är ämnade till att vara, som ytterst definierar ”utveckling”. Och när man själv blir fri, så kan man också bidra till en djupgående förändring av världen. För det behövs. Mot Lungiles vackra ord kan vi ställa andra hårda ord, som fler och fler auktoritära ledare uttalar för att minska det fria meningsutbytet, stänga ner organisationer och hota människor som antingen skyddar miljö och natur, demokratin, eller står upp för kvinnor, flickor och HBTQI-personers människovärde och rättigheter.

Kärlek står mot slutenhet, maktbegär och rädsla. Men den som är rädd behöver befrias. Den som får kärlek kan ge kärlek vidare.

I oktober 2019 var jag på besök hos Dipaz, en ekumenisk samarbetsorganisation i Colombia som får stöd av Act Svenska kyrkan, och som arbetar för att fredsavtalet från 2016 ska genomföras. De berättade om sina möten med kyrkoledare och aktiva i församlingar som hade röstat nej till fredsavtalet 2016, med hänvisning till att avtalet innehöll

Foto: Josefin Casternd IKON

Mentormamman Lungile Dlamini tillsammans med sin son Given, 7 år. Act Svenska kyrkan stödjer pågående projekt med mentormammor i Sydafrika, Eswatini och Etiopien.

skrivningar om genusrättvisa och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR. De hade långa teologiska samtal som mynnade ut i att många av församlingsledarna bytte fot och gick med i Dipaz arbete som fredsmäklare. Det som behövdes, berättade Dipaz, var det förtroendefulla, djupa samtalet om trons betydelse i ett polariserat samhälle, där så många människor har farit illa.

Att tron behöver kännetecknas av tålamod, kärlek och förståelse för människors olika livssituationer, och förverkligas i fred, rättvisa, jämställdhet och frihet för många människor. Och det gäller förstås inte bara i Colombia, utan på många håll i världen idag.

Vi behöver ge kärlek vidare.

ERIK LYSÉN

Internationell chef Act Svenska kyrkan

Texten har tidigare varit publicerad i Act Svenska kyrkans Årsberättelse 2019.

STÖTTA ACT SVENSKA KYRKANS ARBETE
SWISH: 900 12 23 BG 900-1223

AXPLOCK

Biskop Susanne under inspelning av gudstjänst i Göteborgs domkyrka.

Foto: Kristin Lidell IKON

SER DU OCKSÅ PÅ GUDSTJÄNST I TV?

Du är i så fall inte ensam. Under våren när pandemin slog till hittade fler och fler till tv-soffan under söndagsförmiddagarna. Under perioden veckorna 11-25 rör det sig om en genomsnittlig ökning på 67% fler som tittade.

Det är fint att det finns flera olika sätt att fira gudstjänst på, särskilt under perioder

när allt är på ända. Även Sveriges Radios gudstjänst på söndagarna fick fler lyssnare, men inte en lika stor ökning.

Uppgifter från Kyrkans Tidning.

Gudstjänsten sänds söndagar i SVT2 kl 10.00 och finns att se i efterhand på SVT Play.

ÅRETS BOKMÄSSA BLEV DIGITAL

Och kan därför också upplevas i efterhand! Svenska kyrkan hade som vanligt intressanta intervjuer och författarsamtal, inspelade i förväg, på scenen "Se människan".

Ärkebiskop Antje i samtal med författare Lotta Lundberg på bokmässan 2019.

FÖR ALLA ORGELDIGGARE!

Genom SVT play kan du ha orgeln i fokus en hel kväll. Där finns fram till i början av mars 2021 möjlighet att ta del av musikdokumentären "**Orgeln - musikaliska strövtåg**", om orgeln historia, betydelse för människan, politiska aspekter och jakten på det perfekta orgeloundet.

Dessutom finns en orgelkonsert att se och höra "**Cameron Carpenter**". Den är inspelad under våren i Berlin.

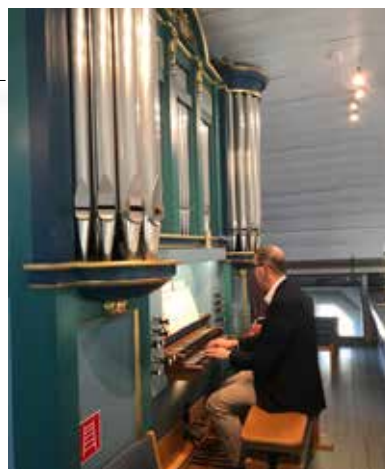

Foto: Tina Augustsson

BRYT EN TRADITION!

DET ÄR HÖG TID ATT BRYTA SKADLIGA TRADITIONER SOM TVÅNGSÄKTENSKAP, KÖNSSTYMPNING OCH ANDRA ÖVERGREPP SOM DRABBAR FLICKOR BARA FÖR ATT DE ÄR FLICKOR. DÄRFÖR ÄR DET ÅRETS TEMA FÖR ACT SVENSKA KYRKANS ÅRLIGA JULINSAMLING. START FÖRSTA ADVENT.

act
Svenska kyrkan

PERSONALNYTT

KERSTEN COTTYN

NY ORGANIST I SVENSKA KYRKAN TJÖRN OCH KOMMER FRÄMST ATT TJÄNSTGÖRA I STENKYRKA FÖRSAMLING. KERSTEN BÖRJADE I MITTEN AV SEPTEMBER HOS OSS.

DU HAR EN SPÄNNANDE BAKGRUND, KAN DU BERÄTTA LITE OM DIG SJÄLV?

– Jo, jag kommer från Belgien, i närheten av Gent och har precis flyttat till Sverige tillsammans med min man och våra två barn. Vi bor nu i Ljungskile och vi är tacksamma över det varma mottagande vi fått av alla vi hittills mött.

JA, DET ÄR VERKLIGEN ETT STORT STEG NI TAGIT, VARFÖR JUST SVERIGE?

– Min man har studerat nordiska språk och han har tidigare bott i Norge. Vi har ända sedan vi träffades pratat om att vi någon gång skulle vilja bo i Sverige, min man ville väldigt gärna bo i Bohuslän. Det är ett stort beslut, och vi har pratat med våra familjer och våra vänner och alla stöttar oss. Vi kom till ett läge i våra liv när

det var dags för en förändring. Vi började prata på allvar om vår dröm att flytta till Sverige. Tjänsten här på Tjörn dök upp, jag sökte och fick den! Och nu är vi här.

VAD BETYDER MUSIK FÖR DIG?

– Jag har musiken både i själ och hjärta, det är hela jag. Det är både mitt yrke och min passion. Jag har alltid hållit på med musik. Båda mina föräldrar var intresserade, mamma lyssnade mycket på folkmusik och pappa introducerade Beatles. Båda mina äldre syskon spelade instrument. Även min man är utbildad kantor, även om han inte jobbar med musik idag, men det var så vi träffades.

Musiken gör mig glad. Det är ett universellt språk som passar vid alla olika sinnesstämmningar, som tröst, vid glädje och det förenar människor.

VILKA INSTRUMENT SPELAR DU?

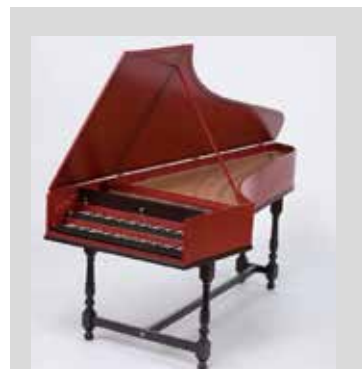
– Cembalo, piano och orgel. Och så sjunger jag.

VAD SER DU MEST FRAM EMOT I DITT NYA JOBB HOS OSS?

– Först och främst vill jag bara lära känna alla och lära mig alla rutiner. Jag behöver bli bättre på min svenska också. Sedan ser jag fram emot att utveckla de musiktraditioner som redan finns i församlingen. I Belgien har jag i många år jobbat som musiklärare,

för alla olika åldrar, så i framtiden jag vill gärna lära ut musik, inte minst till barn.

Jag är en klassiskt skolad musiker (specialiserad på tidig musik), men tycker om alla olika genrer och jag är öppen för nya idéer. Så jag ser fram emot att utveckla nya musikinitiativ och vackra konsertprogram!

Cembalon är ett klaverinstrument som hade sin storhetstid under barocken, ca 1600–1750. I Sverige blev cembalon vanlig först under instrumentets renässans på 1900-talet. Ordet härstammar från italienska.

PERSONALNYTT

ANDREAS PERVIK

NY PRÄST I SVENSKA KYRKAN TJÖRN OCH KOMMER I FÖRSTA HAND ATT TJÄNSTGÖRA I KLÖVEDALS FÖRSAMLING. BÖRJADE 31 AUGUSTI.

VEM ÄR ANDREAS?

– Jag har varit präst i över 30 år och är göteborgare av ohejdad vana. Jag är en spontan person som tycker om musik och film. Jag är nog mer påhittig än vad jag är uthållig.

Jag har nyligen gått en kurs i pedagogik med inriktning att ta vara på minnet av förintelsen. Det är superviktigt tycker jag, att använda vår historia på nya sätt. Jag har tidigare rest med grupper till Jerusalem. Det tycker jag är roligt att göra.

VAD ÄR DET BÄSTA MED ATT VARA PRÄST?

– Att få leda gudstjänster och predika. Jag tycker om att grotta i bibeln. Och som så många andra präster brukar svara, men det stämmer verkligen, så är det bästa att få möta människor i alla ske-

den i livet. Det är verkligen en förmån att på arbetstid få ägna sig åt existentiella frågor. Gemenskap, ensamhet, tro, tvivel, hopp... Inte minst har det blivit synligt under pandemin.

VAD VISSTE DU OM TJÖRN ?

– Ska erkännas att det inte var så mycket. Och det mesta kretsade kring Skärhamn. Och så tänker jag på läger. Jag har varit här på musikläger.

VAD SER DU FRAM EMOT I DIN TJÄNST HOS OSS?

– Men jag har verkligen längtat till att tjänstgöra i en mindre församling på landet. Jag kommer närmast från en förortsförsamling och det har sin charm, men nu vill jag jobba i församling där gemenskap och rötter spelar en tydligare roll i församlingslivet.

Sedan har jag tidigare jobbat med konceptet "Tala film, tala liv" och det tycker jag är ett roligt sätt att jobba på,

och jag tycker om att leda bibelteologiska grupper. Men först ska jag verka i det som redan finns av församlingsliv. Det ser jag fram emot att bli en del av.

VILKA UTMANINGAR TYCKER DU ATT SVENSKA KYRKAN GENERELLT STÅR INFÖR?

– Vi måste vara tydliga och relevanta för människorna som finns där vi är. Vi måste fråga mer om vad de önskar och vill ha, skapa dialog. Jag tror mycket på samarbeten, så som redan finns på Tjörn, som integrationsarbetet tillsammans med andra organisationer och Amen-samtalen tillsammans med kommunen, Akvarellmuseet och Sensus.

Tala film, tala liv främjar ett fördjupat samtal där var och en delar med sig av de tankar och känslor som filmen väcker. Ett studiematerial från Sensus.

KRISTINA SIMSON

ÄR TILLBAKA EFTER TJÄNSTLEDIGHET FÖR STUDIER, MEN I EN NY ROLL, FASTIGHETSANSVARIG. HON ARBETAR PÅ PASTORSEXPEDITIONEN VID TORGET I SKÅRHAMN. BÖRjade hos oss i augusti.

DU ÄR EN ÅTERVÄNDARE, BERÄTTA?

– Jag började som sommarjobbare 2003 på Stenkyrka kyrkogård, därefter från hösten 2004 som kyrkvaktmästare på Valla kyrka och kyrkogård. Efter att jag tagit studenten blev jag kvar på heltid i Svenska kyrkan Tjörn fram till 2016. Då hade jag även hunnit med att vara innevaktmästare och jobba på expeditionen som admi-

nistratör med olika uppgifter. Sedan tog jag tjänstledigt för studier, och var dessutom föräldraledig ett år.

NU ÄR DU NYUTBILDAD, VAD HAR DU STUDERAT?

– Jag är nu Lantmäteringenjör. En bred utbildning som gör att du kan jobba inom offentlig sektor till exempel inom samhällsbyggnadsavdelning på kommun, Trafikverket eller Lantmäteriet eller inom privat sektor. Basen i utbildningen var det juridiska, som är komplext för olika typer av fastighetsåtgärder. Vi läste Miljöbalken, Kulturmiljölagen, fastighetsrätt etc. Allt genomsyrades dessutom av tanken på hållbar utveckling.

VARFÖR DENNA UTBILDNING?

– Jag tyckte det lät spännande och har alltid varit intresserad av juridik. Dessutom känns den allmänbildande och att det fanns möjlighet att jobba inom olika sektorer.

ÄVEN OM VISSA KÄNNER DIG SÅ ÄR DU KANSKE NY FÖR ANDRA, BESKRIV DIG SJÄLV?

– Jag är född på Tjörn och uppvuxen på en gård. Jag har alltid varit intresserad av djur och natur. Har tidigare haft egen häst. Jag är också praktiskt lagd.

VAD SER DU FRAM EMOT I DIN NYA TJÄNST HÄR HOS OSS?

– Jag vill fortsätta med den grund som redan finns, följa samma bana, att ansvarsfullt förvalta våra fastigheter. Jag har ju fördel av att redan känna till våra byggnader, efter alla år som vaktmästare. Det finns ett arv att förvalta som jag ser fram emot att fortsätta jobba med. Jag tycker ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet är viktiga nycklar att jobba utifrån.

VILKEN ÄR DIN FAVORITPLATS PÅ TJÖRN?

– Det är hemma! Klipporna vid havet vid badplatsen. Där är jag gärna året om.

HÅKAN BURMAN

HAR AVSLUTAT SITT VIKARIAT SOM PRÄST HOS OSS. VI TACKAR HÅKAN FÖR ÅRET DU VARIT HÄR OCH ÖNSKAR DIG LYCKA TILL MED NYA UPPDRAG!

SAVE THE DATE!

19/9 2021

BLEKETS KYRKA

KAPELLVÄGEN 5, 471 96 BLEKET

Det finns några parkeringsplatser utanför kyrkan.

HÅLLPLATS BLEKETS SKOLA.

DYRÖNS EFS-KYRKA

HAMNVÄGEN 27, 471 43 DYRÖN

Ta färjan från Rönnäng. Parkera bilen vid parkeringen i Stansvik vid Tjörns ishall.

HÄRÖNS SKOLHUS

Parkera vid Linnevik, vid infarten till Kyrkesund. Gå cirka 400 meter till färjeläget. Det går inte att parkera vid färjan. Ta färjan (tidtabell) från Kyrkesund och promenera till skolhuset (ca 200 m.).

KYRKANS HUS I KÅLLEKÄRR

SVENBORGSVÄGEN 4, 471 94 KÅLLEKÄRR

Det finns en parkeringsplats 50 meter från huset.

HÅLLPLATS KÅLLEKÄRR.

KLÄDESHOLMENS KYRKA OCH FÖRSAMLINGHEM

KYRKVÄGEN 10, 471 51 KLÄDESHOLMEN

Det finns några få parkeringsplatser utanför kyrkan och församlingshemmet.

HÅLLPLATS KLÄDESHOLMEN ÖSTRA.

KLÖVEDALS KYRKA OCH FÖRSAMLINGHEM

KYRKOFJÄLL 224, 471 92 KLÖVEDAL

Det finns parkeringsplatser mellan kyrkan och församlingshemmet.

HÅLLPLATS KLÖVEDAL TÅDÅS.

MYGGENÄS FÖRSAMLINGSGÅRD

ANTILOPVÄGEN, 471 61 MYGGENÄS

Det finns parkeringsplatser utanför.

HÅLLPLATS MYGGENÄS CENTRUM.

RÖNNÄNGS KYRKA OCH FÖRSAMLINGHEM

KYRKVÄGEN 26, 471 41 RÖNNÄNG

Det finns parkeringsplatser utanför församlingshemmet.

HÅLLPLATS RÖNNÄNGS BRYGGA CA 700 M TILL KYRKAN.

STENKYRKA KYRKA

STENKYRKOVÄGEN 30, 471 93 KÅLLEKÄRR

Det finns några parkeringsplatser utanför kyrkan. Det finns fler p-platser nere vid kyrkogården (ca 100 m) och vid Billströmska folkhögskolan.

HÅLLPLATS STENKYRKA KYRKA ELLER

BILLSTRÖMSKA FOLKHÖGSKOLAN.

SKÄRHAMNS KYRKA OCH FÖRSAMLINGSGÅRD

KYRKVÄGEN 8B, 471 32 SKÄRHAMN

Det finns i princip inga parkeringsplatser uppe vid kyrkan. Parkera vid fd Saga biografen.

HÅLLPLATS SKÄRHAMN NORRA ELLER

SKÄRHAMNS TORG.

VALLA KYRKA OCH FÖRSAMLINGHEM

VALLA KYRKVÄG 31, 471 72 HJÄLTEBY

KRÅKEDALSVÄGEN 43, 471 72 HJÄLTEBY

Det finns parkeringsplatser mellan kyrkan och församlingshemmet

HÅLLPLATS VALLA KYRKA.

ÅSTOLS MISSIONHUS

GULLHEDEN 3, 471 44 ÅSTOL

Ta färjan från Rönnäng. Parkera bilen vid parkeringen i Stansvik vid Tjörns ishall.

ÖVERGÅRDSVÄGEN 39, HÖVIKSNÄS

Valla församlings lägenhet i Höviksnäs.

FÖR ATT HITTA KOLLEKTIVTRAFIKEN SE

Västtrafiks webbsida reseplaneraren.

<http://reseplanerare.vasttrafik.se/>

SVENSKA KYRKAN TJÖRN, PASTORSEXPEDITIONEN

HAMNGATAN 17, 471 32 SKÄRHAMN

telefon växel: 0304 66 00 55

tjorn.pastorat@svenskakyrkan.se

www.svenskakyrkan.se/tjorn

HÅLLPLATS SKÄRHAMNS TORG

KYRKA GENOM HELA LIVET

DET ÄR KYRKOAVGIFTEN SOM GÖR DET MÖJLIGT FÖR OSS ATT BEDRIVA VÅR VERKSAMHET.

TACK VARE DIG SOM MEDLEM KAN VI:

- FINNAS FÖR MÄNNISKOR I LIVETS ALLA SKEDEN
- FIRA GUDSTJÄNSTER BÅDE VARDAGAR OCH SÖNDAGAR
- ARBETA FÖR MÄNNISKOR I UTSATTA SITUATIONER
- SKAPA GEMENSKAPSTRÄFFAR FÖR ÄLDRE
- BEDRIVA ETT RIKT MUSIKLIV MED KÖRER OCH MUSIKER
- HA KYRKANS ÖPPNA FÖRSKOLA DÄR SMÅ BARN OCH DERAS FÖRÄLDRAR KAN MÖTAS
- UNDERHÅLLA VÅRA KYRKOBYGGNADER
- HA SAMTALSSTÖD
- FINNAS FÖR DOP, VIGSEL OCH BEGRAVNING
- DELAR TRO OCH LIV I SAMTAL OCH MÖTEN
- HA KONFIRMANDGRUPPER OCH UNGDOMSGRUPPER

VI TACKAR ALLA MEDLEMMAR I SVENSKA KYRKAN TJÖRN SOM GÖR DET MÖJLIGT FÖR OSS ATT BEDRIVA VERKSAMHET FÖR BARN, UNGA OCH GAMLA. SOM GÖR DET MÖJLIGT FÖR OSS ATT STÖTTA OCH DELA SÅVÄL SKRATT SOM GRÅT. ATT VI KAN SKAPA MÖTESPLATSER OCH GEMENSKAP, INTE MINST FÖR DEM SOM BÄST BEHÖVER DET.

ÄR DU INTE REDAN MEDLEM? KONTAKTA PASTORSEXPEDITIONEN
0304-66 00 55 SÅ HJÄLPER VI DIG.

